

JOAN F. MIRA

“Com si les possibilitats de multiplicació dels béns foren infinites, com si l’oferta no hagués de tindre fi com no en té la demanda. Però l’oferta i la demanda infinites només seran possibles al regne de l’altre món, al paradís. I per això hem inventat Déu, i la immortalitat”

Economia, diners

El personatge (en una novel·la que ara acabe d’escriure), assisteix convidat a un sopar d’empresaris. I el text diu que el pobre home, un metge rural solitari, lluny del món, a penes hauria estat capaç de seguir el sentit de la conversa, suposant que li haguera interessat. Els afers o negocis, pensà, també són una activitat per a iniciats, no tant per a iniciats en la ciència econòmica, si és que es pot considerar una ciència, com per als iniciats en el coneixement dels camins i viarany ocults per on circulen els diners i per on finalment se n’acumulen molts en poques mans. La matèria de la conversa, doncs, eren varacions sobre l’art d’incrementar el capital, encara que, pel que escoltava sense atendre, semblava que aquesta art, com totes les arts, va acompanyada de patiments i temors, la por a la inflació, a la conjuntura, al futur; però en tot cas se’n podia desprendre clarament que els diners calia moure’ls i no deixar-los quietos, adobar-los, fer-los fructificar abundantment com els arbres d’un hort. No debades en l’exemple evangèlic Jesús recorda el cas del ric que a un dels seus servents li encomanà cinc talents, a un altre dos i a un altre un, i a l’hora de passar comptes el primer i el segon havien doblat el valor del dipòsit i el tercer, el d’un sol talent, l’havia guardat sota terra sense fruit, i llavors l’amo va dir “lleveu-li el talent que li vaig confiar i doneu-li’l al qui en té deu, perquè a tot aquell qui té li serà donat en abundància i a qui no té li serà llevat el poc que li queda”, encara que coste de creure és paraula de Déu. Pareixia, per tant, que aquells comuns desganaats posseïen l’estrany secret que fa que la moneda s’enganxe als dits i es multiplique a les butxaques; però això deu haver passat sempre, els diners sota forma d’or en monedes o en barres, sota forma de plata, de bronze, de coure, de paper rebregat o de nombres escrits en els comptes d’un banc, lliguen com pega o cadena el qui en té. Però lliguen molt més qui no en té, el lliguen a la pròpia angoixa quotidiana, o a l’enveja, com lliguen a l’avarícia a qui n’acumula només per l’afany de possessió, no de gaudir dels plaers que procuren. Li va vindre a la ment l’antiga imatge del ric avar recomptant muntonets de peces d’or, mirant d’estalviar i retallar tota despesa només a fi de fer més altes les piles que no es cansa de recomptar i contemplar cada dia; però sembla que els rics ara no perden el temps i l’energia contemplant el seu tresor privat, no hi ha cofres plens d’or ni bosses de monedes, perquè ara el seu tresor és invisible, és només un valor liquidatiu, o com se n’haja de dir, real o virtual, i els rics simplement prenen decisions que l’incrementen.

Que l’incrementen amb una perspectiva d’infinít ja que sembla que mai no n’hi ha prou, sembla que mai es pot dir ja guanyem el que havíem de guanyar, aquesta empresa no vol incrementar els beneficis, perquè dir això va contra el principi ontològic del diner que és la seua tendència intrínseca a créixer. Ràpidament o lentament, però créixer, de la mateixa manera que creix el desig de posseir-ne més, i de posseir també més coses que es poden comprar amb diners. Aquesta deu ser la inèrcia que arrossega el món, i no està clar, pensà, si aquells que mai no en tenen prou de res, de diners, de màquines noves, de ciència o fins i tot de l’ànnsia de poder, són els enemics de la humanitat o són els seus benefactors, atès que sense l’avidesa de molts, sense aquest gust immoderat per adquirir, acumular i posseir, no hi hauria negocis ni empreses, ni mercats ni finances ni res d’això que en diuen progrés econòmic. El progrés consisteix a demanar sempre més, més de totes les coses, com si les possibilitats de multiplicació dels béns foren infinites, com si l’oferta no hagués de tindre fi com no en té la demanda. Però l’oferta i la demanda infinites només seran possibles al regne de l’altre món, al paradís. I per això hem inventat Déu, i la immortalitat.